

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 71 0 P 300476 21 Rev
Dana, 09.08.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Majkić Marinković, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja A.P. iz T., koga zastupa D.P. advokat iz B., protiv tužene D.P. iz B., koju zastupa R.P., advokat iz B., radi predaje u posjed, vrijednost predmeta spora 9.000,00 KM, te po protivtužbi tužene D.P., protiv tužitelja A.P., radi utvrđenja bračne imovine i isplate, vrijednost spora 51.000,00 KM, odlučujući o revizijama stranaka protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 300476 21 Gž od 11.05.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 09.08.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija tužitelja se odbija.

Revizija tužene se odbacuje i odbija njen zahtjev za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 2.848,12 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 300476 19 P od 24.12.2020. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja da mu tužena preda u posjed dvosoban stan koji se nalazi u B., u Ulici ..., izgrađen na parceli označenoj kao k.č. 1805/1, upisan u p.l. broj 407 k.o. B. 6, ulaz A, stan 16, upisan u Knjigu uložениh ugovora o otkupu stambenih zgrada i stanova Uprave PJ B., list broj 17311 (u daljem tekstu: sporni stan), prazan i slobodan od objekata, lica i stvari (stav I izreke), kao i njegov zahtjev za naknadu troškova postupka (stav II izreke).

Usvojen je protivtužbeni zahtjev za utvrđenje da sporni stan čini zajedničku imovinu stečenu u braku tužitelja i tužene (stav III izreke) i da je doprinos tužene u sticanju imovine pobliže označene u prethodnom stavu izreke presude jednak doprinosu tužitelja, te je utvrđeno da je tužena po osnovu sticanja u braku sa tužiteljem suvlasnik sa ½ dijela spornog stana, što je tužitelj dužan da prizna i da trpi da se na osnovu iste presude u zemljišno-knjižnim evidencijama tužena upiše kao suvlasnik sa ½ dijela na naprijed navedenom stanu (stav IV izreke).

Obavezan je tužitelj da isplati tuženoj ½ duga koji je nastao iz osnova zajedničkog korištenja zajednički stečene imovine (pobliže definisane u tački III izreke) i to: za priključak i korištenje TK usluge Elta kabel u periodu od 01.05.2017. godine, do 5. mjeseca 2020. godine, iznos od 386,87 KM; za utrošenu električnu energiju u periodu

juni 2017. do 26.06.2020. godine iznos od 582,55 KM; za utrošenu vodu u periodu 01.03.2017. do 11.12.2018. godine iznos od 55,17 KM; za RTV taksu u periodu 01.03.2017. do 6. mjeseca 2020. godine iznos od 75,00 KM; za troškove održavanja zgrade u period od 01.06.2017. do 30.06.2020. godine iznos od 292,40 KM; za troškove grijanja stana u periodu 01.06.2017. do 01.03.2018. godine iznos od 345,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom od 16.03.2020. godine do isplate (stav V izreke). Obavezan je tužitelj da isplati tuženoj za period 01.03.2017. do 31.07.2020. godine iznos od 1.052,17 KM, koji iznos predstavlja ½ sredstava koja je tužitelj primio po osnovu subvencije od Ministarstva ... (u daljem tekstu: Ministarstvo) u cilju podsticaja mladih bračnih parova za rješavanje stambenog pitanja, sa zakonskom zateznom kamatom od 16.03.2020. godine do isplate (stav VI izreke). Obavezan je tužitelj da tuženoj na ime troškova postupka isplati iznos od 6.337,75 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate (stav VII izreke).

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 300476 21 Gž od 11.05.2021. godine žalba tužitelja je djelimično usvojena i prvostepena presuda preinačena, u dijelu kojim je tužitelj obavezan da tuženoj isplati ½ duga koji je nastao iz osnova zajedničkog korištenja zajednički stečene imovine (priključak i korištenje telekomunikacionih usluga Elta kabel, potrošnja električne energije, utrošak vode, RTV taksa, troškovi održavanja zgrade, troškovi grijanja), te isplatu ½ sredstava subvencije isplaćenih od strane Ministarstva (stav V i VI izreke), tako što je zahtjev tužene u navedenom dijelu odbijen, dok je u preostalom dijelu žalba tužitelja odbijena i potvrđena prvostepena presuda u preostalom odbijajućem dijelu odluke o tužbenom zahtjevu (stav I i II izreke), usvajajućem dijelu odluke o protivtužbenom zahtjevu (stav III i IV izreke) i odluke o troškovima postupka (stav VII izreke).

Žalba tužene je odbijena i ista presuda potvrđena u dijelu odluke o troškovima postupka (stav VII izreke).

Odbijeni su zahtjevi stranaka za naknadu troškova sastava žalbe, tužitelja u iznosu od 702,00 KM i tužene u iznosu od 1.053,00 KM, kao i zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 1.535,62 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu, u dijelu kojim je odbijen tužbeni i usvojen protivtužbeni zahtjev, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se drugostepena presuda u pobijanom dijelu preinači tako da se usvoji tužbeni zahtjev i u cjelini odbije protivtužbeni zahtjev.

U odgovoru na ovu reviziju tužena predlaže da se revizija kao neosnovana odbije.

Tužena blagovremenom revizijom pobija drugostepenu presudu, u dijelu kojim je odbijen protivtužbeni zahtjev za novčano potraživanje, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se drugostepena presuda preinači tako da se žalba tužitelja odbije i potvrdi prvostepena presuda u tom dijelu.

Tužitelj nije odgovorio na ovu reviziju.

Revizija tužitelja nije osnovana, a revizija tužene je nedozvoljena.

Predmet spora u ovoj parnici po tužbi je zahtjev tužitelja da mu tužena preda u posjed sporni stan.

Predmet spora po protivtužbi je zahtjev tužene za utvrđenje da je po osnovu zajedničkog sticanja u toku trajanja bračne zajednice sa tužiteljem stekla 1/2 dijela spornog stana i za upis tužene u katastarskom operatu i zemljišnoj knjizi njenog suvlasničkog dijela od 1/2 na toj nekretnini, te za isplatu duga koji je nastao iz osnova korištenja zajednički stečene imovine, kao i za isplatu 1/2 sredstava koja je tužitelj primio po osnovu subvencije od Ministarstva u cilju poticaja mladih bračnih parova za rješavanje stambenog pitanja, sa zakonskim zateznim kamatama.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da su parnične stranke zaključile brak2007. godine, koji je razveden presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 245127 16 od2017. godine, potvrđenom presudom Okružnog suda u Banjaluci od 12.10.2017. godine; da je ugovor o dugoročnom stambenom kreditu broj ... od 17.06.2013. godine na iznos od 90.000,00 KM zaključen između S.b. a.d. B. kao davaoca kredita, A.P. kao korisnika kredita i D.P. kao sudužnika; da iz rješenja Upraave PJ B. broj ... od 22.11.2013. godine i broj ... od 25.09.2014. godine, Izvoda iz knjige uloženih ugovora o otkupu stambenih zgrada i stanova Uprave PJ B. broj ... od 25.09.2014. godine proizlazi da se tužitelj na osnovu zaključenog ugovora o kupoprodaji od 30.01.2013. godine uknjižio kao vlasnik spornog stana; da iz potvrde S. a.d. B. broj ... od 10.06.2020. godine proizlazi da je tužitelj na ime otplate kredita do tada isplatio 10.225,98 KM i na ime kamate 31.653,78 KM; da iz dopisa Ministarstva broj ... od 11.05.2020. godine proizlazi da je tužitelj korisnik subvencije po rješenju tog Ministarstva od 01.09.2014. godine i da je Ministarstvo na ime subvencije kamata uplatilo iznos od 4.453,37 KM; da iz nalaza i mišljenje vještaka ekonomske struke Z.M. proizlazi da uplate za sporni stan po osnovu troškova kablovske televizije u vremenu od maja 2017. do juna 2020. godine iznose 333,80 KM, da polovina vrijednosti iznosi 166,90 KM, da troškovi uplate na ime utroška električne energije u vremenu od 10.07.2017. do 25.06.2020. godine iznose 1.165,10 KM, a da polovina iznosi 582,55 KM, na ime uplata za utrošak vode u vremenu od 11.12.2018. do 11.03.2019. godine iznose 110,33 KM, da polovina iznosi 55,17 KM, da je na ime troškova grijanja u vremenu od 30.06.2017. do 20.04.2018. godine uplaćeno 690,00 KM, da polovina od toga iznosi 345,00 KM, na ime troškova održavanja zgrade u vremenu od juna 2017. do juna 2020. godine je uplaćeno 584,80 KM, da polovina od toga iznosi 292,40 KM i na ime uplata za RTV taksu u vremenu od novembra 2017. do juna 2019. godine iznos od 135,00 KM, a polovina od toga iznosi 67,50 KM; da iz iskaza tužitelja proizlazi da je on, zajedno sa tuženom kao sudužnikom, zaključio ugovor o stambenom kreditu, da je pravo vlasništva na kupljenom stanu od toga kredita upisano na njegovo ime i da je stan kupljen 2013. godine, da je imao usmeni dogovor sa tuženom da on napusti sporni stan, a da ona ostane u stanu sa djecom, uz obavezu tužene da plaća komunalne troškove za stan, pa kako nije postupljeno po dogovoru, on se vratio u stan i u njemu bude povremeno; da je tužena izjavila da tužitelj sa njom i djecom i danas živi u spornom stanu, što su potvrdili i svjedoci S.K., T.J. i S.J., koji su susjedi parničnih stranaka.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja, da su parnične stranke zaključile brak2007. godine koji je razveden2017. godine presudom Osnovnog

suda u Banjaluci, da su za vrijeme trajanja braka parnične stranke zaključile ugovor o dugoročnom kreditu dana 17.06.2013. godine, da su na osnovu ostvarenih kreditnih sredstava zaključili ugovor o kupoprodaji stana, na temelju kojeg je sporni stan upisan kao vlasništvo tužitelja dana 25.09.2014. godine, da su parnične stranke u braku stekli dvoje zajedničke djece, da su za vrijeme trajanja braka živjeli u predmetnom stanu, a da je tužitelj i nakon toga nastavio da živi i boravi u istom stanu, prvostepeni sud je zaključio da je sporni stan kupljen za vrijeme trajanja bračne zajednice tužitelja i tužene i da stoga predstavlja zajedničku imovinu stečenu tokom trajanja njihovog braka, da je njihov doprinos u sticanju predmetne nekretnine sa po ½ dijela, jer je stan kupljen za vrijeme trajanja bračne zajednice iz kreditnih sredstava, te da su obje parnične stranke obavezane prema davaocu kredita, da su u braku stekli dvoje djece, koristili ga kao bračni supružnici, te da su sticanjem u braku, kako po osnovu prihoda od plata tako i svakodnevnom brigom o djeci stekli jednaka prava na predmetnoj nekretnini, iz kojeg razloga je usvojio dio protivtužbenog zahtjeva kao u stavu III i IV izreke, temeljem odredbi članova 270. stav 5. i 272. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 54/02, 41/08 i 63/14, u daljem tekstu: PZ), a temeljem odredbi članova 279. i 280. istog Zakona usvojio je djelimično i drugi dio protivtužbenog zahtjeva tužene kao u stavu IV, V i VI izreke, uz obrazloženje da je tužena dokazala da je izmirivala obaveze za predmetni stan (troškovi kablovske televizije, električne energije, vode, grijanja, održavanja zgrade, RTV takse), te da su isplate subvencija koje je Ministarstvo isplatilo tužitelju na ime zaključenog ugovora o kreditu predstavljaju prihod iz zajedničke imovine. Slijedom toga prvostepeni sud je zaključio da je zahtjev tužitelja da mu tužena preda u posjed sporni stan neosnovan, shodno odredbama članova 126. 127. i 128. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 124/08 do 107/19, u daljem tekstu: ZSP).

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tužitelja u odnosu na odluku o odbijanju tužbenog zahtjeva i usvajajući dio odluke o protivtužbenom zahtjevu da je tužena suvlasnik sa ½ dijela na spornom stanu i upis toga prava u javnu evidenciju, prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravni stav prvostepenog suda, te je ovu žalbu u tom dijelu odbio i potvrdio prvostepenu presudu u tom pobijanom dijelu. Istu žalbu je djelimično usvojio u odnosu na odluku o usvajanju protivtužbenog zahtjeva tužene da joj tužitelj isplati dio obaveza koje je platila za taj stan u određenom periodu i dio iznosa koji je on dobio na ime subvencija od Ministarstva, te preinačio prvostepenu presudu uz obrazloženje da tužena nije dokazala da je on koristio te usluge, iz kojeg razloga je odbio i žalbu tužene izjavljenu na odbijajući dio protivtužbenog zahtjeva.

Revizija tužene nije dozvoljena iz slijedećih razloga:

Odredbom člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03 do 61/13, u daljem tekstu: ZPP), propisano je da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM. Prema stavu 3. ovog člana u slučajevima u kojima revizija nije dozvoljena prema odredbi stava 2. ovog člana, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostepene presude ako odluka o sporu zavisi od rješenja nekog materijalno pravnog ili procesno pravnog pitanja važnog za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a naročito u slučajevima iz člana 237. stav 3. tačke 1. do 3. ZPP. U reviziji iz stava 3. ovoga člana, stranka treba da jasno naznači pravno pitanje zbog kojeg je podnijela reviziju, uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koja se na njega

odnose, te izloži razloge zbog kojih smatra da je ono važno za obezbeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni (stav 4).

Kada se tužbeni zahtjev odnosi na novčano potraživanje, kao vrijednost predmeta spora uzima se u obzir samo vrijednost glavnog zahtjeva, a kamate, ugovorna kazna i ostala sporedna traženja ne uzimaju se u obzir pri određivanju vrijednosti spora ako ne čine glavni zahtjev (član 316. stav 2. i 3. ZPP).

U konkretnom slučaju pravosnažno je odbijen novčani protivtužbeni zahtjev tužene u iznosu od 2.789,09 KM, pa je to vrijednost pobijanog dijela po reviziji tužene, koja ne prelaze iznos dozvoljenosti revizije iz odredbe člana 237. stav 2. ZPP, (kao ni ukupno traženi novčani iznos po protivtužbi od 2.971,05 KM) tako da revizijom tužene pobijana pravosnažna presuda ne prelazi iznos od 30.000,00 KM, iz kog razloga je revizija nedozvoljena.

U izjavljenoj reviziji tužena je tražila odlučivanje u smislu odredbe člana 237. stav 3. i 4. ZPP, ali nije navela pravno pitanje zbog kojeg je podnijela reviziju uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose, te izložila razloge zbog kojih smatra da je to pitanje važno za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a na što je bila obavezna po odredbi člana 237. stav 4. ZPP, zbog čega nema mjesta odlučivanju o njenoj reviziji.

Iz navedenih razloga o reviziji tužene je odlučeno kao u izreci temeljem odredbe člana 247. stav 1. i stav 4. ZPP, u vezi sa odredbom člana 237. stav 2. istog zakona.

Osporena odluka o odbijanju tužbenog zahtjeva i usvajanju dijela protivtužbenog zahtjeva je pravilna i zakonita.

Odredbom člana 270. stav 5. PZ propisano je da imovina koju su bračni supružnici stekli radom tokom bračne zajednice, kao i prihodi iz te imovine, čine zajedničku imovinu, a članom 272. stav 1. istog Zakona da svakom od bračnih supružnika pripada po jedna polovina zajedničke imovine, s tim da prema odredbi člana 273. stav 1. PZ svaki supružnik može zahtijevati da mu sud odredi veći dio od pripadajuće mu polovine zajedničke imovine, pod uslovom da dokaže da je njegov doprinos u sticanju imovine očigledno veći od doprinosa drugog bračnog supružnika.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja u predmetnoj pravnoj stvari, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. ZPP, proizlazi da su parnične stranke zaključile brak ...2007. godine koji je razveden ...2017. godine presudom Osnovnog suda u Banjaluci, da su za vrijeme trajanja braka zaključile ugovor o dugoročnom kreditu dana 17.06.2013. godine, prema kojem je tužitelj bio glavni dužnik a tužena sudužnik, da je na osnovu ostvarenih kreditnih sredstava tužitelj zaključio ugovor o kupoprodaji spornog stana, na temelju kojeg je taj stan upisan u javnu evidenciju kao isključivo vlasništvo tužitelja dana 25.09.2014. godine, da su parnične stranke u braku stekli dvoje zajedničke djece, da su za vrijeme trajanja braka bili zaposleni, živjeli u predmetnom stanu i da su svi nastavili da žive i borave u istom stanu i nakon razvoda braka. Među strankama nije sporno da rate stambenog kredita u iznosu od 584,00 KM mjesečno od svojih primanja otplaćuje tužitelj i da tužena po njihovom usmenom dogovoru nakon razvoda braka uplaćuje na

račun tužitelja 280,00 KM mjesečno, a par mjeseci po njegovom usmenom zahtjevu po 250,00 KM.

Kod takvog stanja stvari, suprotno revizionoj tvrdnji tužitelja, odluka o usvajanju protivtužbenog zahtjeva tužene za utvrđenje da je sporni stan zajednička imovina parničnih stranaka sa po jednom polovinom stečena radom tokom bračne zajednice, donesena je uz pravilnu primjenu naprijed navedenih odredbi PZ.

Na pravilnost odluke u tom dijelu, s obzirom na naprijed navedene odredbe PZ, nije od uticaja ni tvrdnja tužitelja da on od 2013. godine do sada otplaćuje kredit kojim sredstvima je kupljen sporni stan i da ga treba otplaćivati još šesnaest godina, iz razloga što bi to mogao biti osnov eventualnog obligaciono-pravnog zahtjeva prema tuženoj, srazmjerno njenom udjelu u zajedničkoj imovini, u slučaju da ona ne učestvuje u otplati kredita, što do sada, prema saglasnim izjavama stranaka, čini na način da tužitelju mjesečno uplaćuje iznos od 280,00 KM.

Neosnovan je i revizioni prigovor da su prilikom donošenja odluke o odbijanju tužbenog zahtjeva pogrešno primjenjene relevantne odredba ZSP.

Prema odredbi člana 126. stav 1. ZSP vlasnik ima pravo da traži predaju neke individualno određene stvari od lica u čijoj se državini ta stvar nalazi, a prema odredbi člana 127. stav 1. istog zakona da bi to ostvario vlasnik mora dokazati da je stvar koju zahtjeva njegova svojina i da se ona nalazi u državini tuženog, s tim što prema odredbi člana 128. stav 1. ZSP držalac ima pravo da odbije predaju stvari njegovom vlasniku ako ima pravo na državinu.

Kod činjeničnog utvrđenja tokom postupka, čija se pravilnost ne može osporavati u revizionom postupku, da su parnične stranke sa svojom maloljetnom djecom živjele u spornom stanu tokom braka i da su svi nastavili da žive i borave u istom stanu i nakon razvoda braka, neosnovan je revizioni prigovor da nije jasna odluka kako su nižestepeni sudovi zaključili da se tužitelj nalazi u spornom stanu i zašto su odbili njegov zahtjev da mu ga tužena preda u posjed, a slijedom toga i revizioni prigovor da je prilikom donošenja takve odluke pogrešno primjenjeno materijalno pravo iz naprijed navedenih odredbi ZSP. Ovo tim prije što iz izjave tužitelja saslušanog kao parnična stranka proizlazi da je on ostao u spornom stanu iz razloga što tužena nije prihvatila njihov usmeni dogovor da on napusti stan a ona da plaća režijske troškove, odnosno nije htjela potpisati pismeni ugovor kod notara takvog sadržaja.

Kod takvog stanja stvari, drugostepeni sud je, suprotno tvrdnji revidenta, pravilno zaključio da tužitelj izvedenim dokazima nije dokazao osnovanost tužbenog zahtjeva i da je tužena dokazala osnovanost protivtužbenog zahtjeva u osporenom dijelu, pa su neosnovani svi revizioni navodi da je prilikom donošenja pobijane odluke pogrešno primijenjeno materijalno pravo.

Razloge nižestepenih sudova za odluku o tužbenom zahtjevu i protivtužbenom zahtjevu u pobijanom dijelu, u potpunosti kao pravilne prihvata i ovaj sud, pa su neosnovani i ostali revizioni navodi kojima se osporava pravilnost drugostepene presude u tom dijelu.

Imajući u vidu naprijed navedeno neosnovano je pozivanje revidenta da je pobijana odluka zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz člana 191. stav 4. ZPP koja bi bila od uticaja na njenu pravilnost i zakonitost.

Iz navedenih razloga odlučeno je o reviziji tužitelja kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Tuženoj nisu dosuđeni troškovi sastava odgovora na reviziju budući da oni u konkretnom slučaju nisu bili potrebni za vođenje parnice (član 387. stav 1. ZPP).

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić